

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ФОРМУВАННЯ НОВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ
УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ТА ПРИВАТНИМИ
ФІНАНСАМИ В УКРАЇНІ**

---

10 грудня 2020 р.

Херсон 2020

Рекомендовано до друку протоколом засідання
кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Херсонського національного технічного університету
№ 5 від 22 грудня 2020 р.

Формування новітньої парадигми управління публічними та приватними фінансами в Україні : зб. матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної конференції «Формування новітньої парадигми управління публічними та приватними фінансами в Україні», м. Херсон, 10 грудня 2020 р. Херсон : ХНТУ, 2020. 414 с.

Редакційна колегія:

Сідельникова Л.П. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНТУ; **Волкова О.В.** – к.е.н., доцент, декан факультету економіки, бізнес-аналітики та підприємництва ХНТУ; **Бездітко Ю.М.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНТУ; **Новосолова О.С.** – к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНТУ; **Остапенко А.С.** – к.т.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНТУ; **Посаднева О.М.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНТУ; **Сисоєнко І.А.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНТУ; **Чижова Т.В.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНТУ.

Технічний секретар конференції :

Осадча Т.Ю. – ст. лаборант кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНТУ.

Збірник містить матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції «Формування новітньої парадигми управління публічними та приватними фінансами в Україні», що відбулася 10 грудня 2020 року на базі Херсонського національного технічного університету.

Відповідальність за достовірність цифрового матеріалу, фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори наданих матеріалів.

Висловлені у тезах доповідей думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії. Разом з тим, вважаємо можливим їх публікацію з метою обговорення.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	9
Березюк І. М., Волкова О. Г. МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ВВП НА ДОХОДИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ	9
Борисенко І. О., Гудзь Т. П. ДЕРЖАВНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ	12
Власенко О. С., Матвійчук В. І. СУЧАСНИЙ СТАН ДЕРЖАВНОГО БОРГУ УКРАЇНИ: ОЦІНКА ТА ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ	15
Гавришків А. О., Безгубенко М. С., Бурко Я. В. ДОДАТКОВІ АРГУМЕНТИ НА КОРИСТЬ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ПАРНИХ ПОРІВНЯНЬ ЗНАЧУЩОСТІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У ВИЗНАЧЕННІ СТРУКТУРИ РОЗПОДІЛУ КОШТІВ ЗА ПРІОРИТЕТАМИ	18
Герчаківський С. Д. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СМАРТ-МИТНИЦІ ЯК ДОМІНАНТА ПОСИЛЕННЯ МИТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	21
Гордієнко Л. А. ОЦІНКА ДОХОДІВ БЮДЖЕТІВ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД НА 2021 РІК	24
Губіна Ю. І., Чиждова Т. В. ФІСКАЛЬНА СПРОМОЖНІСТЬ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В УМОВАХ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ	27
Дорошенко Д. К., Жидик Л. М., Тарашенко В. А. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ	30
Дриль Т. А., Чиждова Т. В. ВПЛИВ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА РІВЕНЬ НАДХОДЖЕННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ	33
Karpych A. IMPLEMENTATION OF GENDER-RESPONSIVE BUDGETING IN UKRAINIAN AMALGAMATED HROMADAS: A PERSPECTIVE FROM INSTITUTIONAL THEORY	36
Коропчук І. А., Дурман О. Л. ІНФРАСТРУКТУРНА СУБВЕНЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	39
Кретьова Н. О., Пенез О. В. ОСНОВНІ ТЕОРЕТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ КРАЇНИ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	42
Ласкава Н. В., Посаднева О. М. ФІСКАЛЬНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ ЯК КРИТЕРІЙ ЕФЕКТИВНОСТІ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ	45
Лепський Р. В., Карпич А. Ю. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ	48
Малюжець О. І., Сисоєнко І. А. ДІАГНОСТИКА ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	51
Миколенко І. О., Ломачинська І. А. ФІНАНСІАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ КРАЇНИ	54
Мунько А. Ю. ДІЯЛЬНІСТЬ САМОЗАЙНЯТИХ ОСІБ: ФІСКАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ	57
Нетребко К. В., Тарашенко В. А. ПОДАТОК НА ВИВЕДЕНИЙ КАПІТАЛ: ПЕРСПЕКТИВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	60
Нечипоренко А. В. ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	63
Паламар Н. В., Вишивана Б. М. РОЛЬ ВНУТРІШНЬОЇ ПЛАТІЖНОЇ СИСТЕМИ ДКСУ В БЮДЖЕТНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ	66

Борисенко І. О., студентка
Науковий керівник: **Гудзь Т. П.**,
д.е.н., доцент, професор кафедри фінансів та банківської справи,
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі»

ДЕРЖАВНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ

Державний борг – це загальна сума боргових зобов'язань держави з повернення отриманих та непогашених кредитів (позик) станом на звітну дату, що виникають внаслідок державного запозичення. Державні запозичення здійснюються з метою покриття дефіциту державного бюджету та рефінансування державного боргу. Право на здійснення державних запозичень в межах, визначених законом про Державний бюджет України, належить державі в особі Міністра фінансів України за дорученням Кабінету Міністрів України. Кабінет Міністрів України визначає основні умови здійснення державних запозичень, у тому числі основні умови кредитних договорів та основні умови випусків і порядок розміщення державних цінних паперів. Здійснюючи запозичення, держава, з одного боку, отримує додаткові фінансові ресурси для задоволення суспільних потреб, подолання технологічного відставання від більш розвинутих країн та можливість надати поштовх до прискорення темпів економічного зростання, а з іншого – борговий тягар та необхідність обслуговування боргових зобов'язань поглиблюють проблему бюджетного дефіциту [1].

Станом на 30.09.2020 р. загальний борг України становив 2 345,61 млрд. грн., що більше на 17,4% порівняно з початком поточного року. Впродовж останніх десяти років найвищий приріст державного боргу у розмірі 88,4% спостерігався у 2014 р., коли сягнув критичного рівня ВВП – 70,4%. Приведення даного показника до норми відбулося тільки за підсумками 2019 р., в якому співвідношення державного боргу та ВВП дорівнювало 50,3% [2].

Ключовими макроекономічними й бюджетними чинниками, які

утримували впродовж п'яти років (2014-2018 рр.) критичний рівень загального боргу держави, були і залишаються: політична криза; глибока економічна рецесія, викликана перегрупуванням економічних зв'язків з міжнародними партнерами та руйнуванням інфраструктури й промислових об'єктів на частині території країни внаслідок військового конфлікту на сході країни; знецінення гривні по відношенню до ключових міжнародних розрахункових грошових одиниць; фінансування за рахунок державних запозичень дефіциту державного бюджету.

Програмою управління державним боргом відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» було передбачено державні запозичення в обсязі 345,9 млрд. грн. (у тому числі до спеціального фонду державного бюджету – 21,2 млрд. грн.), з яких державні внутрішні запозичення – в обсязі 202,0 млрд. грн., державні зовнішні запозичення – 143,9 млрд. грн. Протягом 2019 р. річний плановий показник державних запозичень було збільшено на 81,4 млрд. грн. – до 427,3 млрд. грн. Фактично державних запозичень у 2019 р. здійснено на суму 425,7 млрд. грн., у тому числі: державні запозичення до загального фонду державного бюджету – 409,7 млрд. грн., або 101,2% планового річного показника (з яких державні внутрішні запозичення – в обсязі 345,9 млрд. грн., державні зовнішні запозичення – 63,8 млрд. грн.), державні запозичення до спеціального фонду державного бюджету – 15,9 млрд. грн., або 71,3% планового річного показника [3].

Отже, ключовими проблемами у сфері державної заборгованості на даний час в Україні є: зростання державного боргу в абсолютному вираженні; домінування у структурі державної заборгованості боргових зобов'язань номінованих в іноземних валютах (65%); значний розмір гарантованого державою боргу (12% сукупних боргових зобов'язань); велика частка боргових зобов'язань (31,4% прямого зовнішнього боргу країни) перед міжнародними фінансовими організаціями, що породжує загрозу фінансовій незалежності та економічній безпеці країни в цілому; слабкий розвиток внутрішнього фондового ринку, що ускладнює залучення урядом позик;

відсутність досконалого інституційного механізму щодо активного управління державним боргом та ефективного використання залучених ресурсів. Актуальними видаються завдання щодо ефективного управління державною заборгованістю, адже таке управління передбачає розв'язання проблеми послаблення боргового навантаження й ризику невиконання боргових зобов'язань. Серед значної кількості заходів щодо управління зовнішнім боргом країни найбільш дієвими та прийнятними для досягнення Україною помітних результатів є наступні:

- переважне використання внутрішніх позик та мінімізація зовнішніх започичень, шляхом розвитку внутрішнього ринку цінних паперів, що сприятиме зменшенню ризиків та запобіганню фінансових криз;
- поміркована політика приватизації державного майна з метою спрямування отриманих коштів винятково на погашення боргових зобов'язань;
- запровадження інвестиційного напрямку державних позик, яке передбачає їх ефективне використання та формування джерела їх погашення.

Література

1. Мелих О. Ю. Державний кредит і сучасний стан державного боргу України. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2019/85.pdf.
2. Державний борг України. Офіційні дані Міністерства фінансів України: URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/> (дата звернення: 04.11.2020).
3. Звіт про виконання Програми управління державним боргом за 2019 рік. URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%97%D0%92%D0%86%D0%A2%20%D0%BF%D0%BE%20%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%93%D0%A0%D0%90%D0%9C%D0%86%20%D0%A3%D0%94%D0%91%202019\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%97%D0%92%D0%86%D0%A2%20%D0%BF%D0%BE%20%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%93%D0%A0%D0%90%D0%9C%D0%86%20%D0%A3%D0%94%D0%91%202019(1).pdf) (дата звернення: 06.11.2020).

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ФОРМУВАННЯ НОВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ
УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ
ТА ПРИВАТНИМИ ФІНАНСАМИ В УКРАЇНІ**

ХНТУ, 2020

73008, Україна, м. Херсон, Бериславське шосе, 24

Тел. (055) 23-26-984, (055) 23-26-985

kafedrafinansiv.konf@gmail.com